

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

WOJEWODY LUBUSKIEGO

Nr NK-I.4131.34.2015.ACze

z dnia 24 marca 2015 r.

Wójt Gminy Bobrowice

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: t. j. Dz.U. z 2013r. poz. 594 z późn. zm) stwierdzam nieważność Zarządzenia Wójta Nr 19/15 z dnia 20 lutego 2015 r. sprawie zasad zwrotu kosztów przejazdu dzieci i uczniów oraz ich opiekunów z miejsca zamieszkania do przedszkola, szkoły lub ośrodka umożliwiającego realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, w przypadku zapewnienia dowozu i opieki przez rodziców, opiekunów lub opiekunów prawnych.

Uzasadnienie

W dniu 20 lutego 2015 r. Wójt Gminy Bobrowice wydał Zarządzenie Nr 19/15 sprawie zasad zwrotu kosztów przejazdu dzieci i uczniów oraz ich opiekunów z miejsca zamieszkania do przedszkola, szkoły lub ośrodka umożliwiającego realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, w przypadku zapewnienia dowozu i opieki przez rodziców, opiekunów lub opiekunów prawnych. Zarządzenie zostało doręczone organowi nadzoru w dniu 5 marca 2015 r. Jako podstawę prawną podjętego zarządzenia, Burmistrz wskazał przepisy art. 14a ust. 4 oraz art.17 ust.3a pkt 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256 , poz.2572 z późn. zm.). Zdaniem organu nadzoru żaden z przytoczonych przez Wójta przepisów prawa nie dawał temu organowi upoważnienia do podjęcia kwestionowanego niniejszym rozstrzygnięciem zarządzenia.

Problematykę związaną z przedmiotem tego zarządzenia regulują przepisy art. 14a ust. 4 i art. 17 ust.3a ustawy o systemie oświaty. Zgodnie z art. 14a ust.4 obowiązkiem gminy jest zapewnienie niepełnosprawnym dzieciom pięcioletnim oraz dzieciom objętym wychowaniem przedszkolnym na podstawie art. 14 ust. 1a bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższego przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej, innej formy wychowania przedszkolnego lub ośrodka umożliwiającego dzieciom pięcioletnim, a także dzieciom z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, albo zwrot kosztów przejazdu ucznia i opiekuna na zasadach określonych w umowie zawartej między wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) i rodzicami, opiekunami lub opiekunami prawnymi, jeżeli dowożenie zapewniają rodzice, opiekunowie lub opiekunowie prawni. Natomiast zgodnie z art. 17 ust.3a obowiązkiem gminy jest: 1) zapewnienie uczniom niepełnosprawnym, których kształcenie i wychowanie odbywa się na podstawie art. 71b, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższej szkoły podstawowej i gimnazjum, a uczniom z niepełnosprawnością ruchową, upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym - także do najbliższej szkoły ponadgimnazjalnej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 21. roku życia; 2) zapewnienie dzieciom i młodzieży, o których mowa w art. 16 ust. 7, a także dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do ośrodka umożliwiającego tym dzieciom i młodzieży realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia; 3) zwrot kosztów przejazdu ucznia, o którym mowa w pkt 1 i 2, oraz jego opiekuna do szkoły lub ośrodka, wymienionych w pkt 1 i 2, na zasadach określonych w umowie zawartej między wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) a rodzicami, jeżeli dowożenie i opiekę zapewniają rodzice.

Powyższe przepisy określają sposób ustalenia zasad zwrotu kosztów przejazdu ucznia do szkoły lub ośrodka, dzieci pięcioletnich oraz dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym jeżeli dowożenie i opiekę nad uczniem/dziećmi w czasie przewozu zapewniają rodzice lub opiekunowie (opiekunowie prawni). W tym ostatnim przypadku powyższa norma prawna stanowi, iż w razie zapewnienia dowożenia ucznia przez jego rodziców, opiekunów bądź opiekunów prawnych - obowiązkiem gminy

jest zwrot kosztów przejazdu ucznia oraz ich opiekuna do szkoły lub ośrodka umożliwiającego realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki na zasadach określonych w umowie zawartej między wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) a tymi osobami. Wskazany wyżej przepis wyraźnie przesądza, że zwrot kosztów następuje na podstawie umowy. Umowa jest czynnością prawną, a do jej zawarcia dochodzi na mocy zgodnych oświadczeń stron, tj. gdy strony dojdą do porozumienia co do istotnych postanowień umowy. W konkretnym przypadku uprawnienia do określenia zasad zwrotu wydatków dojazdu ucznia niepełnosprawnego i jego opiekuna do szkoły (ośrodka) ustawodawca przyznał organowi wykonawczemu gminy i rodzicom (opiekunom) ucznia niepełnosprawnego. Podmioty te winny ustalić zasady w stosownej umowie. Określenie zasad w drodze Zarządzenia Wójta stanowi istotne naruszenie art. 14a ust.4 i art. 17 ust. 3a pkt 3 ustawy o systemie oświaty (uchwała Sądu Najwyższego z 17 lutego 2011 r. sygn. akt III CZP 133/10, OSNC 2011/10/111, LEX nr 700720).

Organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. W doktrynie i orzecznictwie sądowo-administracyjnym ugruntowany jest pogląd, że organy jednostek samorządu terytorialnego podejmując akty prawa muszą, treść swoich regulacji dostosować ściśle do zakresu przyznanego im upoważnienia i przysługujących im kompetencji wynikających z ich zadań, a w razie wątpliwości co do zakresu tego upoważnienia, wyjaśnić te wątpliwości przez zastosowanie wykładni zawężającej (m.in. wyrok NSA z 4 lutego 1999 r., sygn. akt II SA/Wr 1302/97; wyrok WSA z 6 listopada 2012r., sygn. akt II SA/Gd 482/12). Żaden z przepisów przywołanych w podstawie prawnej zarządzenia nie zawiera dla wójta upoważnienia do ustalenia ww. zasad.

Mając na uwadze powyższe należało orzec jak na wstępie.

Pouczenie: Na niniejsze rozstrzygnięcie służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. w terminie 30 dni od daty doręczenia rozstrzygnięcia. Skargę wnosi się za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności zarządzenia organu gminy wstrzymuje jego wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

z up. Wojewody Lubuskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru i Kontroli

Teresa Kaczmarek